

Prakses veidošanas izaicinājumi
kriminālprocesos par noziedzīgi
iegūtu līdzekļu legalizēšanu
(stand alone) gadījumos

Dr.iur. Juris Juriss

2020

1.solis

Lietā ir jābūt vismaz „**sākuma**” pierādījumiem (*prima facie*), kas dod pamatu pieņēmumam, ka mantai, **visticamāk**, ir noziedzīga izcelsme.

(Pierādījumus, kas balstīti uz pamata faktiem, jāatzīst par pietiekamiem, lai pierādītu mantas, **visticamāk**, noziedzīgo izcelsmi, savukārt personai jāpastāv iespējai atspēkot šos pierādījumus)

Kas veido „**sākuma**” pierādījumus (*prima facie*)?

(1) Finanšu izlūkošanas dienesta **ziņojums** (līdz 2020. gada 31. augustam) vai **Kompetentās institūcijas atzinums** (no 2020. gada 1. septembra), kas ietver norādes uz **tipoloģijām**.

(2) FID *ziņojuma* vai *Kompetentās institūcijas atzinuma* **pielikumi** (materiāli);

(3) Sākotnējā izmeklēšanas posmā **papildus iegūtās ziņas par faktiem** (piem.: Latvijas jurisdikcijā esošo personu (fizisko vai juridisko (piem.: citas kredītiestādes vai komersanti)) iesniegtie dokumenti, liecinošo personu liecības, papildus saņemtās ziņas no FID, VID, FKTK, ARO u.c.

2.solis

Personai, kuras mantiskās intereses ir aizskartas ar kriminālprocesuālo ierobežojumu (lēmumu par aresta uzlikšanu mantai), ir jānodrošina iespēja sniegt skaidrojumu par mantas izcelsmi.

(!) Šāda procesa virzītāja rīcība seko pēc lietā iegūtajiem „**sākuma**” pierādījumiem (*prima facie*).

Pierādīšanas standarts procesā par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu

Normas (KPL 124.panta sestā daļa un 125.panta trešā daļa) paredz, ka pieņēmumam, kas pamatots ar pierādījumu (pamatpierādījumu) kopumu, ir jānorāda uz mantas, **visticamāk**, noziedzīgo izcelsmi.

Šajā gadījumā normas tvērumā iekļautais pierādīšanas standarts **“iespējamības pārsvars”**, kas normās izteikts ar vārdiem – “[..]ka mantai, **visticamāk**, ir noziedzīgā izcelsme[..]”, ir samērīgs, jo attiecas tikai un vienīgi uz **mantas**, kuru procesa virzītājs uzskata par noziedzīgi iegūtu, izcelsmes noskaidrošanu (pierādīšanu).

Normu izstrādes gaitā (kas saglabāts arī spēkā esošajās redakcijās) ir izdevies to regulējumu ietvert rāmī, kas nepārkāpj nevainīgu prezumpcijas principu.

Kriminālprocesa likuma 124.pants. Pierādīšanas priekšmets

(6) Kriminālprocesā un **procesā par noziedzīgi iegūtu mantu** pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi attiecībā uz mantas noziedzīgo izcelsmi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā ir pamats atzīt, ka mantai, **visticamāk**, ir noziedzīga, nevis likumīga izcelsme.

(7) Lai pierādītu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, **nav nepieciešams pierādīt, konkrēti no kura noziedzīgā nodarījuma līdzekļi iegūti.**

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [22.06.2017.](#), [20.06.2018.](#) un [21.11.2019.](#) likumu, kas stājas spēkā [24.12.2019.](#))

Iepriekšējā redakcija:

(7) Lai pierādītu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, jāpierāda, ka šie līdzekļi ir noziedzīgi iegūti, bet nav nepieciešams pierādīt, konkrēti no kura noziedzīgā nodarījuma līdzekļi iegūti.

**Paldies
par
uzmanību!**